

Rencana

YANG di-Pertuan Agong mempunyai kewajipan untuk memastikan pelaksanaan perundangan, eksekutif dan pentadbiran keadilan mematuhi prinsip kedaulatan undang-undang. - FACEBOOK ISTANA NEGARA

Adakah raja tiada prerogatif?

**WAN AHMAD FAUZI
WAN HUSAIN**

SCHOOL of thought berkiblatkan Westminster melihat prerogatif termasuklah kuasa budi bicara seorang raja hendaklah terbatas dan terhad. Jika termaktub sekali pun prerogatif atau budi bicara seorang raja dalam Perlembagaan bertulis, istilah-istilah itu perlu ditafsirkan dalam ruangan sempit. Raja hendaklah bertindak mengikut nasihat eksekutif kerana tanpa nasihat itu akan membenarkan suatu pemerintahan mutlak bersifat *absolutism*.

Konotasi mereka yang berkiblat kepada Westminster berpaksi pada premis sejarah perundangan di England pasca *Bill of Rights 1689*. Justeru, dipopularkanlah istilah Raja Berperlembagaan sehingga ditanggapi seolah-olahnya apabila wujud Perlembagaan, maka raja

hanya boleh bertindak atas nasihat eksekutif sahaja.

Pemikiran di atas dibawa ke Tanah Melayu oleh British dan cuba diterapkan dalam sistem politik tradisional Melayu. Menurut Laporan Suruhanjaya Reid, walaupun dalam perjanjian-perjanjian dengan kerajaan-kerajaan Melayu termaktub peruntukan bahawa raja perlu mendapatkan nasihat penasihat British dan bertindak mengikut nasihatnya, secara amalnya itu tidak berlaku.

Secara umumnya dapat dilihat betapa ramai yang terlepas pandang untuk membahaskan maksud sebenar Raja Berperlembagaan dan apakah sistem Perlembagaan di Malaysia?

Fahaman betul tentang Raja Berperlembagaan mampu membantu seseorang itu untuk mengulas dengan lebih adil kedudukan Yang di-Pertuan Agong dan raja-raja Melayu di sisi Perlembagaan Persekutuan.

Perlu difahami bahawa Raja Berperlembagaan itu tidak bermakna hanya Yang

di-Pertuan Agong atau raja perlu memerintah mengikut Perlembagaan.

ADIL

Hal ini kerana semua pihak yang diberikan kuasa eksekutif, perundangan dan kehakiman hendaklah mematuhi Perlembagaan termasuklah seorang perdana menteri, menteri, hakim, ahli Parlimen serta pegawai yang diberikan fungsi eksekutif.

Prinsip keluhuran Perlembagaan yang menjadi tonggak pemerintahan menjamin kedudukan dan prerogatif Yang di-Pertuan Agong dan raja-raja Melayu berlandaskan Perlembagaan Persekutuan. Tiada sesiapa pun mengatasi undang-undang bahkan itulah prinsip yang dijunjung dalam sistem politik tradisional Melayu sebelum hari merdeka.

Begitu juga perlu ditegaskan, sebarang nasihat dan permintaan yang disampaikan kepada Yang di-Pertuan Agong hendaklah mematuhi prinsip keluhuran dan kedaulatan undang-undang.

Amat tidak benar konotasi

Yang di-Pertuan Agong ialah ketua utama dalam sistem politik negara yang prerogatif dan bidang kuasa Seri Paduka terpancar dalam sumpah jawatannya."

sistem nasihat hanya wujud di Tanah Melayu setelah diperkenalkan oleh British, seolah-olah sistem politik tradisional Melayu sebelum mereka hadir di sini berprinsip bersultan di mata dan beraja di mata, bebas melakukan tindakan sesuka hati.

Perlakuan kes-kes terencil perlu dibezakan dengan prinsip kedaulatan yang tersimpul kemas dalam dokumen perundangan Tanah Melayu.

Dalam Perlembagaan bertulis seperti Hukum Kanun Melaka, Undang-Undang

Johor, Hukum Kanun Pahang, Undang-Undang Kedah dan Undang-Undang 99 Perak, kedudukan seorang raja dijelaskan sebagai khalifah atau pemegang amanah kedaulatan mutlak milik Allah SWT.

Justeru, seorang raja Melayu mempunyai kewajipan untuk menegakkan pemerintahan yang adil berprinsip *amar ma'uruf nahi munkar* melalui amalan syura. Lantaran itu institusi raja terus dimulihkan setelah Islam bersyariat Nabi Muhammad SAW dianuti oleh raja dan rakyat raja Melayu.

Prinsip sama dilestarikan selepas kedatangan British dan Hari Merdeka.

KHALIFAH

Berpaksi pada kedudukan sebagai khalifah, maka prerogatif raja-raja Melayu terpelihara di sisi Perlembagaan Persekutuan seperti termaktub dalam Perkara 181(1), 3, 11, 162, 77 dan Jadual 4. Yang di-Pertuan Agong merupakan raja yang mewakili Majlis Raja-Raja untuk memerintah Persekutuan berlandaskan Perlembagaan Persekutuan.